

Viljelystarkastuksista ja näytteenotosta siementuotannossa annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 5 §:n muuttaminen

1. Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Asetusluonnoksella ehdotetaan muutettavaksi maa- ja metsätalousministeriön asetusta viljelystarkastuksista ja näytteenotosta siementuotannossa (473/2020). Muutos koskee asetuksen 5 § 2 momenttia.

Siemenlain (600/2019) 24 §:ssä ja 26 §:ssä säädetään valtuutetuista tarkastajista ja näytteenottajista, joita Ruokavirasto voi käyttää apunaan siemenlakiin liittyvissä tarkastus- ja valvontatehtävissä. Siemenlain 26 § 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset tarkastusten suorittamisesta, näytteiden ottamisesta ja tutkimisesta, suoritettujen tarkastusten hyväksymisestä sekä muusta tarkastus- ja valvontamenettelystä. Tarkemmat säännökset on annettu maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa viljelystarkastuksista ja näytteenotosta siementuotannossa.

2. Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Aloite asetuksen muutokseen on tullut Ruokavirastolta. Asetus on lausuntokierroksella 11.2.-25.3.2026. Lausuntoja pyydetään lausuntopyynnössä mainituilta tahoilta. Lausuntopyyntö on julkaistu ja lähetetty Lausuntopalvelu.fi kautta ja julkaistu myös MMM:n verkkosivuilla.

3. Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Jokaiselle peltolohkolle, jolla tuotetaan sertifioitua siementä, tulee tehdä viljelystarkastus, jossa varmistetaan, että kasvusto täyttää siemenlain ja sen nojalla annetuissa MMM:n asetuksissa säädetyt vaatimukset.

Viljelystarkastuksia tekevät Ruokaviraston valtuuttamina tarkastajina etenkin neuvontajärjestöjen neuvojat. Viljelystarkastajista on ollut viime vuosina pulaa johtuen mm. tarkastajien eläköitymisistä ja tilanteen ei odoteta merkittävästi paranevan. Joillain alueilla on ollut vaikeuksia löytää riittävä määrä viljelystarkastajia. Viljelystarkastukset tulee tehdä havaintojen tekemisen osalta soveltuvaan aikaan, mikä käytännössä tarkoittaa, että ne ajoittuvat pitkälti kesäkuun lopun ja elokuun alun väliselle ajanjaksolle. Viljelystarkastuksia voivat tehdä Ruokaviraston valtuuttamina tarkastajina myös siemenliikkeiden palveluksessa olevat henkilöt. Suomessa tätä mahdollisuutta on hyödynnetty toistaiseksi harvoin, mutta siemenliikkeiden palveluksessa olevien tarkastajien määrä viime vuosina hieman kasvanut.

Asetuksen 5 §:n 2 momentissa on ollut rajoitus siitä, että mikäli tarkastaja on siemenliikkeen palveluksessa, on hän voinut tarkastaa vain työnantajansa tarkastuttamia viljelyksiä. Tätä vaatimusta esitetään nyt poistettavaksi. Asetukseen ei tehdä muita muutoksia.

4. Tavoitteet ja vaikutukset

Asetuksen 5 §:n 2 momenttiin ehdotettu muutos toisi joustavuutta siltä osin, että siemenliikkeet voisivat mahdollisesti palkata yhteisen tarkastajan tekemään viljelystarkastuksia. Tämä voisi mahdollisesti lisätä hieman tarkastajien määrää ja helpottaa viljelystarkastusten järjestämistä etenkin alueilla, joilla on ollut pulaa tarkastajista. Tämä voisi lisäksi tuoda joustavuutta viljelystarkastuksiin liittyviin käytännön järjestelyihin ja soveltuvan tarkastusajankohdan valintaan.

Viranomaisen valtuuttamien tarkastajien mahdollisuuksia suorittaa viljelystarkastuksia on EU:n siemenlainsäädännössä lisätty viimeisen 25 vuoden aikana, kun on todettu, että tällä ei ole ollut heikentävää vaikutusta sertifioitujen siemenen laatuun. Viranomaisen tulee valvoa valtuutettujen tekemiä tarkastuksia.

Asetuksen 5 §:n 2 momentista poistettavaksi esitettävä vaatimus ei ole enää vaatimuksena EU:n siemenlainsäädännössä ja vaatimus on siten ollut kansallinen.

5. Lausuntopalaute

6. Voimaantulo

Asetusmuutoksen on tarkoitus tulla voimaan huhtikuussa 2026.